

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Рішення приймальної комісії

15 травня 2026 протокол № 4

Голова приймальної комісії

НУОЗ України імені П. Л. Шупика

академік НАМН України, професор

В'ячеслав КАМІНСЬКИЙ

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ДЛЯ КОНКУРСНОГО ВІДБОРУ ВСТУПНИКІВ ДО МАГІСТРАТУРИ**

ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ – І 7 «Терапія та реабілітація»

ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ – І7.01 «Фізична терапія»

Київ 2026

Програма вступного випробування для конкурсного відбору вступників до магістратури за спеціальністю І7, спеціалізацією І7.01 фізична терапія затверджена рішенням Приймальної комісії НУОЗ України імені П. Л. Шупика протокол № 4 від «15» травня 2026 року

РОЗРОБНИКИ:

Владимирова Н. О. - гарант ОПП, професор кафедри реабілітаційної медицини, фізичної терапії та спортивної медицини НУОЗ України імені П. Л. Шупика, д.м.н. професор;

Чоповський Д.П. - асистент кафедри реабілітаційної медицини, фізичної терапії та спортивної медицини НУОЗ України імені П. Л. Шупика, магістр фізичної терапії;

Владимиров О. А. - завідувач кафедри реабілітаційної медицини, фізичної терапії та спортивної медицини НУОЗ України імені П. Л. Шупика, д.м.н. професор;

Оправхата Л.М. - асистент кафедри реабілітаційної медицини, фізичної терапії та спортивної медицини НУОЗ України імені П. Л. Шупика, магістр фізичної терапії;

Чумак Ю.Ю. - доцент кафедри реабілітаційної медицини, фізичної терапії та спортивної медицини НУОЗ України імені П. Л. Шупика, к.м.н. доцент;

Пересунько Н. В. - старший фізичний терапевт реабілітаційного відділення КМКЛ № 18, магістр фізичної терапії.

Програма вступного випробування для конкурсного відбору вступників до магістратури за спеціальністю І7, спеціалізацією І7.01 фізична терапія затверджена рішенням Приймальної комісії НУОЗ України імені П. Л. Шупика протокол № 4 від «15» травня 2026 року схвалена:

на засіданні предметної екзаменаційної / фахової атестаційної комісії / предметної комісії зі спеціальності І7, спеціалізація І7.01 фізична терапія протокол № 1 від «12.05» 2026

Голова фахової екзаменаційної комісії, д. мед. н., проф. Ольга ПРОЦЮК

Гарант освітньої-професійної програми, д. мед. н., проф. Наталія ВЛАДИМИРОВА

ПОГОДЖЕНО:

Заступник голови Приймальної комісії,

проректор з наукової роботи,

д.мед.н., професор

Наталія САВИЧУК

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового іспиту для абітурієнтів, які вступають до Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика на навчання за освітнім ступенем «магістр» за спеціальністю 17 «Терапія та реабілітація», спеціалізацією 17.01 «Фізична терапія» підготовлена відповідно до Стандарту вищої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення, спеціальність 17 Терапія та реабілітація, спеціалізації 17.01 Фізична терапія, наказу МОН України від 19.11.2024 № 1625 «Про особливості запровадження змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 року № 1021». Фаховий вступний іспит за спеціальністю 227 «Терапія та реабілітація», освітній рівень – другий (магістерський), освітня програма «Фізична терапія» проводиться з метою виявити рівень теоретичних знань та практичних вмінь та фахових компетентностей, набутих студентами під час навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» та його відповідності для вступу на освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр».

Інструкція для проходження вступного фахового іспиту.

Фаховий іспит проводиться очно, у форматі тестування, що спрямовано на визначення рівня професійної компетентності вступників у сфері фізичної терапії, галузь знань І «Охорона здоров'я» щодо вмісту, структури, функцій, принципів, методичних основ фізичної терапії у хворих при найбільш поширених захворюваннях, причин та клінічних проявів хвороб, показань та протипоказань для використання засобів фізичної терапії

Як виняток, фаховий іспит може бути у дистанційному форматі для осіб, які зареєстровані та перебувають на тимчасово окупованій території, за зверненням до Приймальної комісії університету та представленими вступником підтверджуючими документами.

При проведенні в дистанційному форматі обов'язковою є процедура візуальної ідентифікації вступника та здійснюється відеофіксація іспиту.

Фаховий вступний іспит у дистанційному режимі онлайн поводитьься за допомогою інформаційної платформи ZOOM або Google Meet:

1. Перед початком фахового вступного іспиту для вступників проводиться консультація про умови проведення вступного іспиту та ідентифікація вступника шляхом демонстрації на камеру оригіналу документа з фотокарткою (одного з документів), що посвідчує особу, передбаченого законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» та повідомлення вступником екзаменатора про своє місце знаходження.

2. Вступник переходить за наданим йому посиланням до інформаційних платформ за 15 хвилин до початку фахового вступного іспиту.

3. Вступник розташовує камеру у статичному положенні так, аби зображення охоплювало вступника та простір біля нього.

4. Фаховий вступний іспит, у разі переривання зв'язку, призупиняється, а після його відновлення вступник отримує новий білет і починає підготовку спочатку.

Перескладання вступних випробувань не допускається, як у очному, так і дистанційному форматі.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

I. Основи фізичної терапії:

- Поняття про реабілітацію, напрямки реабілітації.
- Фізична реабілітація, її загальні принципи, історія розвитку фізичної терапії, особливості фізичної терапії.
- Основні та додаткові засоби фізичної терапії, форми, методи фізичної терапії
- Особливості застосування терапевтичних вправ. Загальне ознайомлення

з

активними і пасивними вправами – визначення, мета застосування, вплив на

діяльність різних систем організму. Покази і протипокази до застосування

пасивних і активних вправ. Ізометричні вправи. Принципи застосування пасивних і активних вправ.

- Періоди та етапи фізичної реабілітації: гострий(стаціонарний), підгострий

(амбулаторно-поліклінічний та довготривалий(громаді, сім'ї))

- Загальні основи виконання терапевтичних вправ та їх організація; використання тренажерів у фізичній терапії, використання доказових методів апаратної фізіотерапії у фізичній терапії

- Трактуювання інформації про наявні у пацієнта/клієнта порушення за

Міжнародною

класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та

Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я

дітей та підлітків (МКФ ДП). Дослідження ролі МКФ в навчанні фахівців. Міжнародна

класифікація функціонування (МКФ): поняття активності, участі, функцій, структур,

контекстуальних чинників. Мультидисциплінарний принцип роботи і Міжнародна

класифікація функціонування (МКФ) окремих факторів для ефективної реабілітації.

- Основи інфекційного контролю та правила надання першої медичної допомоги, загальні принципи інфекційного контролю, медична та хірургічна асептика, інфекційний контроль при різних групах захворювань,

стерильне поле; принципи надання першої медичної допомоги при нещасних випадках та різних екстрених станах; вимоги по забезпеченню

техніки безпеки у фізичній терапії

II. Методи дослідження і контролю у фізичній терапії

Абітурієнтам пропонуються тестові завдання з базових фахових компетентностей з фізичної терапії; особливості методики фізичної терапії різних нозологічних форм захворювань: фізична терапія при патології м'язово-скелетної системи, фізична терапія при кардіо-пульмонарних розладах, фізична терапія при захворюваннях нервової системи,

1. Основи анатомії та біомеханіки. Артрокінематика. Будова та функції м'язово-скелетної системи. Біомеханічні особливості діяльності опорно-рухового апарату. Класифікація суглобів та їх рух. Застосування „суглобової гри” в реабілітації.

2. Біомеханічні властивості тканин. Баланс обмінних процесів у суглобах. Біомеханічні властивості зв'язок і сухожиль. Біомеханіка м'язових скорочень. Підсумковий рух у суглобі та неврологічні і м'язові фактори, що впливають на нього. М'язова архітектура. Співвідношення сили і довжини м'язів та сили і швидкості скорочення м'язів. М'язовий тонус та синергізм і антагонізм у роботі м'язів.

3. Біомеханіка рухового апарату людини. Біомеханічна класифікація фізичних вправ. Основні характеристики рухів людини: кінематичні, динамічні, енергетичні. Біомеханічні ланцюги. Біомеханічні властивості кісток та суглобів. Біомеханічні властивості м'язів. Тестування в біомеханіці та основні методи досліджень рухових функцій. Поняття про біомеханічний контроль. Шкали вимірювання та одиниці вимірювання. Основні види біомеханічних тестів.

4. Обстеження опорно-рухового апарату. Принципи і методи обстеження опорно-рухового апарату. Основні положення обстеження амплітуди руху. Обстеження м'язової системи. Вимірювання амплітуди руху і мануальне тестування сили м'язів: шиї, тулуба, плечового поясу, кульшового суглобу, колінного та гомілково-стопного суглобів. Функціональне обстеження постави і ходи. Визначення рухових проблем.

5. Засоби і методи фізичної терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату. Встановлення цілей фізичної терапії. Планування реабілітаційного процесу. Підбір методів і засобів фізичної терапії на різних етапах загоєння чи хвороби.

6. Фізична терапія при травматичних пошкодженнях та захворюваннях опорно-рухового апарату. Класифікація травматичних пошкоджень. Методи лікування в травматології і ортопедії. Регенерація кісткової тканини. Переломи верхніх та нижніх кінцівок: клінічні прояви, лікування, завдання і методи реабілітації. Переломи тазу і хребта. Фізична терапія при захворюваннях суглобів. Фізична терапія при захворюваннях хребта.

7. Фізична терапія при ампутаціях та термальних травмах. Медичні та біомеханічні проблеми пов'язані з ампутацією. Етапи реабілітаційної програми при ампутації. Види і ступені опіків. Реабілітація на різних етапах опікової хвороби. Реабілітація при відмороженнях

8. Обстеження хворих з ураженням дихальної системи. Медична історія хвороби. Принципи фізичного обстеження. Функціональне обстеження

дихальної системи. Фізична терапія хворих з ураженням дихальної системи. Цілі та задачі, покази та протипокази до занять з фізичної терапії. Дихальні вправи та ЗРВ. Постуральні дренажі. Реабілітаційні маніпуляційні втручання. Складання програми з фізичної терапії.

9. Визначення функціональних резервів системи кровообігу для адекватного використання засобів фізичної терапії. Вибір адекватного фізичного навантаження та фізичні втручання при ІХС, інфаркті міокарда, гіпертонічній хворобі, хронічній серцевій недостатності, трансплантації серця. Фізична реабілітація хворих з кардіалгіями при міофасціальному больовому синдромі шийно- грудного відділу.

10. Організація роботи мультидисциплінарної реабілітаційної команди в неврологічній практиці. Постановка реабілітаційного діагнозу та визначення реабілітаційного прогнозу, складання індивідуальної програми реабілітації за категоріальним профілем МКФ та визначення SMART цілей.

11. Особливості фізичної терапії при гострих порушеннях мозкового кровообігу, при черепно-мозкових травмах. Фізична терапія осіб з екстрапірамідними захворюваннями: хвороба Паркінсона. демієлінізуючі захворювання нервової системи, розсіяному склерозі. Фізична терапія при пухлинах нервової системи.

12. Фізична терапія захворювань периферичної нервової системи. Мета, завдання та засоби фізичної реабілітації. Алгоритм фізичної терапії. Функціональні діагностичні методи та методики визначення ефективності реабілітаційного процесу. Фізична терапія при тунельних синдромах, застосування засобів фізичної терапії при вертеброгенних ураженнях периферичної нервової системи.

13. Фізична терапія осіб з травматичною хворобою спинного мозку. Травматична хвороба спинного мозку: етіологія та патогенез. Типи ХСМТ за причиною виникнення, механізмом травми, за рівнем пошкодження. Мета, завдання та засоби фізичної реабілітації. Алгоритм фізичної реабілітації.

14. Тестування знань з методів кількісної оцінки у фізичній терапії:

- Контроль за життєвими показниками. Методи вимірювання основних життєвих показників. Фактори, які можуть впливати на життєві показники.
- Об'єктивні та суб'єктивні методи оцінки (сили м'язів, болю, самопочуття).
- Методи та способи вимірювання об'єму та амплітуди рухів у суглобах.
- Методи оцінки функціональних можливостей. Оцінка рухових навичок.
- Оцінка функціональних навичок. Оцінка ризиків падіння. Оцінка якості життя.

III. Критерії та порядок оцінювання відповідей, структура оцінки

Розроблено три варіанти тестових завдань: кожний варіант тестів містить 30 завдань, які розподілені за трьома рівнями складності (по 10 завдань кожного рівня).

Складність екзаменаційних завдань визначалась кількістю логічних кроків, які повинен виконати абітурієнт у процесі пошуку відповіді.

1 - й рівень містить 10 завдань мінімального рівня складності, для відповіді на які достатньо орієнтуватися в елементарних положеннях фізіологічних процесів, які відбуваються в організмі людини. Правильна відповідь на кожне завдання цього рівня оцінюється двома балами.

2- й рівень містить 10 завдань середнього рівня складності щодо розуміння порушення функцій, активності та участі осіб різних нозологічних та вікових груп за МКФ, основні методи фізичної терапії, принципи та методи дослідження у фізичній терапії. Правильна відповідь на кожне завдання цього рівня оцінюється трьома балами.

3 - й рівень містить 10 завдань підвищеної складності, відповідь на які вимагає здатність обробки інформації; виявляти та ефективно розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми інноваційного та наукового характеру у сфері фізичної терапії, Правильна відповідь на кожне завдання цього рівня оцінюється п'ятьма балами.

Отже, максимальна кількість балів, яку абітурієнт може отримати за правильно виконані завдання всіх трьох рівнів, складає 100 балів та може мати наступні рівні знань:

I. Початковий

0-25 У відповіді абітурієнт не продемонстрував знання основного програмного матеріалу; не орієнтується в питаннях програми; не знає основної літератури. У відповіді абітурієнт суттєві недоліки в знаннях основного програмного матеріалу; недостатньо орієнтується в питаннях програми; допустив принципові помилки; допустив помилки при формуванні основних положень відповіді; частково засвоїв програмний матеріал.

II. Середній

26-50 У відповіді абітурієнт продемонстрував знання основного програмного матеріалу, але допустив окремі помилки при формуванні основних положень відповіді; не повністю засвоїв програмний матеріал.

III. Достатній

51-75 Абітурієнт продемонстрував знання програмного матеріалу; засвоїв основну літературу; дещо неправильно побудував відповідь, допустив логічну непослідовність у викладенні матеріалу чи не підкреслив ключові моменти.

IV. Високий

76-100 У відповіді абітурієнт продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу; продемонстрував здатність до творчого аналізу узагальнення ключових положень та знання основної й додаткової літератури.

До участі у конкурсі не допускається вступники, що отримали 0-49 балів.

IV. Політика доброчесності

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності в НУОЗ України імені П. Л. Шупика регламентуються низкою нормативних документів (<https://surl.li/uvejic>): Кодекс академічної доброчесності (https://nuozu.edu.ua/images/Media_CB/n/06_04_20m-2.pdf); Положення про дотримання академічної доброчесності (https://www.nuozu.edu.ua/zagruzka3/06_01_25m-8.pdf); Положення про організацію освітнього процесу (https://www.nuozu.edu.ua/zagruzka3/Polog_osvit_proc-09.2024.pdf); Порядок перевірки текстових документів на наявність академічного плагіату (https://nuozu.edu.ua/zagruzka2/10_04_20-7.pdf). Реалізацію політики академічної доброчесності забезпечує Комісія з питань етики та академічної доброчесності (<https://surl.li/kdroke>), яка здійснює контроль і надає рекомендації у випадках порушень і діє на основі Положення: https://nuozu.edu.ua/zagruzka3/06_11_23-6.pdf.

Крім того, університет проводить анкетування здобувачів і викладачів щодо рівня дотримання принципів академічної доброчесності (<https://surl.li/ejrwxp>), результати якого враховуються при перегляді політик і процедур. Нормативна база НУОЗУ є комплексною і доступною у відкритому доступі на сайті університету, що гарантує прозорість та послідовність у дотриманні стандартів академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу.

V. Список рекомендованої літератури

1. Богдановська Н. В. Фізична реабілітація засобами фізіотерапії: підруч. для здобувачів ступеня вищ. освіти магістра спец. "Фізична терапія, ерготерапія" / Н. В. Богдановська. І. В. Кальонова. Суми : Унів. кн.. 2020. 328 с.
2. Від теорії до практики: сучасні перспективні розробки в галузі охорони здоров'я: колективна монографія: / за ред. О.М. Бурки. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка». 2022. 215 с.
3. Голдовський Б.М., Малиновський Я. В., Сідь Є. В., Ковальова О.В. та ін. Надання екстреної медичної допомоги хворим з гострим коронарним синдромом на догоспітальному етапі. Запоріжжя, 2018. 148 с.
4. Григус І. М. Фізична реабілітація при захворюваннях дихальної системи: навч. посіб. Львів : Новий світ 2000, 2020. 170 с.
5. Земцова І. І. Спортивна фізіологія: навч. посіб. Київ: Олімп, літ., 2019. 207 с.
6. Клапчук В. В. Фізична реабілітація як наукова спеціальність і фах у практиці охорони здоров'я / В. В. Клапчук // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. 2013. № 1. С. 51-54.

7. Колишкін О. В. Теоретико практичні основи адаптивної фізичної культури: навч. посіб./ О. В. Колишкін. Суми: Вид- во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2020. 424 с.
8. Лікувально реабілітаційний масаж: навч. посіб. / Д. В. Вакуленко [та ін.]. Київ : ВСВ Медицина, 2020. 568 с.
9. Лянной Ю. О. Основи фізичної реабілітації: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / Ю. О. Лянной ; ред. Ю. О. Лянной. Суми : Вид-во Сум. ДПУ ім. А. С. Макаренка. 2020. 368 с.
10. Неврологія: нац. підручник 3-є (перероблене і доповнене)/ І А. Григорова, Л.І. Соколова, Р.Д. Герасимчукта ін.; за редакцією І.А. Григорової.К.: ВСВ "Медицина", 2020. 640 с.
11. Нейробіологія розвитку і навчання: навч. посіб. / А.А. Ковальова та ін. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. 325 с.
12. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії : підруч. для студентів І рівня вищ. освіти: галузь знань 22 "Охорона здоров'я", спец. 227 "Фізична терапія, ерготерапія" / за заг. ред.: Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчука. Тернопіль : ТДМУ "Укрмедкнига". 2020. 372 с.
13. Терапевтичні вправи: навч. посіб. із доп. реальністю / Ольга Єжова, Катерина Тимрук Скоропад, Любов Ціж, Ольга Ситник. 2 ге вид., доповн. Львів: ЛДУФК ім. Івана Боберського. 2023. 160 с.
14. Терапевтичні вправи: навч. посібник для викладачів / Г.С. Ільницька. Н.В. Гончарук: Х. : НФаУ. 2021. 198 с.
15. Фабрі З. И.. Чернов В. Д. Біохімічні основи фізичної культури і спорту: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичної культури і спорту. Вид. 2 е. доп. і перероб. Ужгород: Ужгородський національний університет; Вид во СП "ПоліПрінт", 2014. 91 с.
16. Фізична реабілітація, спортивна медицина : підручник для студ. вищих мед. навч.закладів / В. В. Абрамов. В. В. Клапчук, О. Б. Неханевич [та ін.]; за ред. проф. В.В. Абрамова та доц. О. Л. Смирновой Дніпропетровськ: Журфонд, 2014. 456 с.
17. Фізіотерапія Підручник за редакцією проф..О.А. Владимірова., проф. В.В. Єжова. проф. Г.М.Пономаренко К . Формат 2013,432с.
18. Юшковська О. Г. Про можливості застосування стратегії фізичної та реабілітаційної медицини у спортивній медицині / О. Г. Юшковська // Спортивна медицина і фізична реабілітація. 2019. № 2 . С. 13 17.
19. Клінічні настанови з фізичної терапії та ерготерапії / за ред. В. П. Безрукої. — Київ: Укрмедкнига, 2020.
20. Бабієнко В. А., Фізична терапія. Підручник. — Львів: ЛНМУ, 2021.
21. Калашнікова С. М., Медико-біологічні основи фізичної терапії. — Харків: ХНМУ, 2019
22. Михайлова І. М. Основи клінічної фізичної терапії. — Київ: ВСВ "Медицина", 2022.
23. Tidy's Physiotherapy / Stuart Porter (ed.). — Elsevier, 2020 (14th edition).

24. Physical Rehabilitation / Susan B. O'Sullivan, Thomas J. Schmitz, George D. Fulk. — F.A. Davis, 2020 (7th edition).
25. Kisner C., Colby L. Therapeutic Exercise: Foundations and Techniques. — F.A. Davis, 2021 (7th edition).
26. Фізіологія людини / за ред. В. Л. Білоножка. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2021.
27. Палій В. І., Основи ортопедії і травматології у фізичній терапії. — Київ: Медицина, 2020.
28. Сучасні підходи до фізичної терапії при захворюваннях опорно-рухового апарату / Збірник статей. — Львів: НМАПО, 2021.
29. Neurologic Interventions for Physical Therapy / Suzanne Tink Martin. — Elsevier, 2019.
30. Профілактика захворювань і травм у фізичній терапії / С. Г. Шаповалов. — Харків: ХДАФК, 2020.
31. Evidence-Based Rehabilitation: A Guide to Practice / Mary Law, Joy MacDermid. — Slack Incorporated, 2020.
32. Manual of Structural Kinesiology / R. T. Floyd. — McGraw-Hill Education, 2021 (21st edition).
33. Сучасні методики кінезіотерапії / за ред. Т. М. Шевченко. — Київ: МАУП, 2022.
34. Анатомія людини / М. Р. Сапін. — Київ: Медицина, 2023.
35. Основи мануальної терапії / Підручник за ред. В. Г. Подрушняка. — Київ: Медицина, 2021.
36. Brunnstrom's Clinical Kinesiology / Laura K. Smith. — F.A. Davis, 2020.
37. Cardiopulmonary Physical Therapy / Donna L. Frownfelter, Elizabeth Dean. — Elsevier, 2020 (6th edition).
38. Клінічна практика фізичного терапевта / Г. І. Нестеренко. — Дніпро: ДДМУ, 2023

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Електронний каталог EIR NUOS (Електронний Інституційний репозитарій Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика) код доступу: <https://eir.nuos.edu.ua>
2. PEDro (Physiotherapy Evidence Database) [PEDro] (<https://pedro.org.ua/ukrainian/>)
3. Embase [Embase]([https:// www.embase.com/](https://www.embase.com/))
4. PubMed